

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2021.1.18>

ПАНОВ В.В.

**ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОГО ПРОВАДЖЕННЯ
У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЕТЕКТИВАМИ
НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО УКРАЇНИ****MAIN TASKS OF DISCIPLINARY PROCEEDINGS
IN CASES OF VIOLATION OF OFFICIAL DISCIPLINE
BY DETECTIVES OF NATIONAL ANTI-CORRUPTION BUREAU OF UKRAINE**

Актуальність статті полягає в тому, що працівники правоохоронних органів, у тому числі Національного антикорупційного бюро України, виконують таку важливу функцію, як служіння народові, вжиття заходів щодо забезпечення непорушення прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, шляхом протидії, попередження та боротьби зі злочинністю. Метою статті є дослідження нормативно-правового спрямування провадження з виділенням принципів щодо дисциплінарного проступку, скоєного детективами Національного антикорупційного бюро України, та розкриття їх завдання. Стаття присвячена основним завданням дисциплінарного провадження у справах про порушення службової дисципліни детективами Національного антикорупційного бюро України. Автором визначено, що основним завданням дисциплінарного провадження є проведення процесуальних дій та розгляд конкретного дисциплінарного проступку для встановлення наявності/відсутності підстав для притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності. Наголошено, що дисциплінарним провадженням у справах порушення службової дисципліни детективами Національного антикорупційного бюро є визначена процесуальна форма проведення службового розслідування з метою встановлення об'єктивної істини факту порушень службової дисципліни з подальшим прийняттям висновку про притягнення до дисциплінарної відповідальності. З'ясовано, що до завдань стадії формування матеріалів службового розслідування слід віднести: забезпечення повного, всебічного й об'єктивного дослідження обставин подій, що стали підставою для призначення службового розслідування, вдаючись до процесуальних дій, визначених чинним законодавством, з метою встановлення та підтвердження фактів скоєння дисциплінарного проступку. Встановлено, що можна виділити основні три стадії дисциплінарного провадження у справах про порушення службової дисципліни детективами Національного антикорупційного бюро України, кожна із яких розкривається через відповідні завдання, притаманні цим стадіям, а саме: 1) виникнення юридичного факту, пов'язаного з порушенням службової дисципліни, та відкриття дисциплінарного провадження з визначенням особи, уповноваженої на проведення службового розслідування; 2) формування матеріалів службового розслідування; 3) складання висновку дисциплінарного розслідування з визначенням рекомендованого виду дисциплінарного стягнення.

Ключові слова: *дисциплінарне провадження, Національне антикорупційне бюро України, детектив, службова дисципліна, дисциплінарний проступок.*

The urgency of the article is that law enforcement officers, including the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, perform such an important function as serving the people, taking measures to ensure the violation of human rights and freedoms, as well as the interests of society and the state, by counteracting, preventing and the fight against crime. The purpose of the article is to study the legal direction of the proceedings with the selection of principles for disciplinary misconduct by detectives of the National

Anti-Corruption Bureau of Ukraine and to reveal its tasks. The article is devoted to the main tasks of disciplinary proceedings in cases of violation of official discipline by detectives of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine. The author determined that the main task of disciplinary proceedings is to conduct procedural actions and consider a specific disciplinary offense to establish the presence/absence of grounds for bringing an employee to disciplinary responsibility. It is emphasized that the disciplinary proceedings in cases of breach of official discipline by detectives of the National Bureau are a defined procedural form of official investigation in order to establish the objective truth of violations of official discipline and subsequent conclusion of disciplinary action. It was found that the tasks of the stage of formation of materials of the official investigation should include: providing a complete, comprehensive and objective investigation of the circumstances of the events that became the basis for the official investigation, resorting to procedural actions defined by current legislation committing a disciplinary offense. It is established that there are three main stages of disciplinary proceedings in cases of breach of official discipline by National Anti-Corruption Bureau of Ukraine detectives, each of which is disclosed through the relevant tasks inherent in these stages, namely: 1) the emergence of a legal fact related to breach of official discipline; disciplinary proceedings with the determination of the person authorized to conduct an official investigation; 2) formation of materials of official investigation; 3) drawing up a conclusion of a disciplinary investigation with determination of the recommended type of disciplinary sanction.

Key words: *disciplinary proceedings, National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, detective, official discipline, disciplinary misconduct.*

Вступ. Працівники правоохоронних органів, у тому числі Національного антикорупційного бюро України, виконують таку важливу функцію, як служіння народові, вжиття заходів щодо забезпечення непорушення прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, шляхом протидії, попередження та боротьби зі злочинністю. Національне антикорупційне бюро України як спеціальний уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції виконує нині соціально важливу функцію – попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, вчинених вищими посадовими особами, що неможливе без суворого дотримання дисципліни і порядку. Саме тому діяльність детективів Національного бюро ґрунтується на основі принципів верховенства права, поваги та дотримання прав і свобод людини і громадянина, законності, безсторонності та справедливості тощо [13].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням особливостей дисциплінарного проступку, вчиненого працівниками Національного антикорупційного бюро, займалися В.А. Дем'янчук, О.І. Добровольський, Д.О. Ішук, І.О. Ключко, Ю.М. Комарова, Ю.Г. Масікевич, А.А. Негадайло, Ю.І. Паршин, К.О. Сорока, О.В. Шестопалов, Д.О. Чібісов, М.В. Цвік тощо. Але натепер залишаються нерозкритими особливості дисциплінарного провадження у справах про порушення службової дисципліни детективами Національного антикорупційного бюро України.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження нормативно-правового спрямування провадження з виділенням принципів щодо дисциплінарного проступку, скоєного детективами Національного антикорупційного бюро України, та розкриття їх завдання.

Результати дослідження. Своєчасне попередження, виявлення і розслідування корупційних правопорушень, у тому числі дисциплінарних проступків, у діяльності детективів та інших працівників Національного бюро, недопущення порушення законодавства з їх боку, є першочерговим завданням Управління внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України (далі – Управління), яке діє на підставі відповідного Положення, затвердженого наказом Директора Національного антикорупційного бюро України від 29.11.2019 № 142. До основних завдань вказаного Управління також належать: участь у формуванні загальної відомчої політики Національного бюро щодо запобігання та протидії корупції; виявлення причин і умов, які сприяють учиненню правопорушень з боку працівників Національного бюро, та вжиття заходів щодо їх усунення тощо [9]. Правове положення вказаного Управління також визначене ст. 27 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України», якою зазначено, що рішенням Директора Національного бюро у складі територіальних управлінь Національного бюро можуть створюватися підрозділи внутрішнього контролю. Підрозділи внутрішнього контролю підпорядковуються безпосередньо Директору Національного бюро [13].

Відповідно до п. 11 Інструкції про порядок проведення службового розслідування стосовно працівників Національного антикорупційного бюро України, затвердженої наказом Директора Національного антикорупційного бюро України від 23.10.2015 № 4, у разі встановлення в ході службового розслідування в діях детективів та інших працівників бюро дисциплінарного проступку працівники вказаного вище Управління передають відповідний висновок та матеріали на розгляд Дисциплінарної комісії Національного бюро [8]. Основна мета Дисциплінарної комісії Національного бюро – розглянути матеріали службового розслідування та скласти висновок про наявність чи відсутність у діях працівника Національного бюро дисциплінарного проступку та підстав для його притягнення до дисциплінарної відповідальності з визначенням рекомендовано-го виду дисциплінарного стягнення.

Перед тим, як розкрити поставлену мету, звернемося до визначення терміна «дисциплінарне провадження». Так, О.В. Нікіфоров розглядає дисциплінарне провадження як певну діяльність, яку регламентує система юридичних норм. Сюди відносяться норми, які регулюють порушення й розгляд справи про дисциплінарне правопорушення, винесення за результатами його розгляду правозастосовного акта, його перегляд і виконання [7, с. 87]. У своїй роботі В.В. Богущький та В.В. Мартиновський визначають провадження як вид процесуальної діяльності, врегульований законом порядок вирішення певної групи справ [4, с. 5]. Отже, дисциплінарне провадження вимагає дотримання процесуальної процедури, визначеної законом, з подальшим прийняттям правового акта стосовно порушника дисципліни.

На нашу думку, дисциплінарним провадженням у справах порушення службової дисципліни детективами Національного бюро є визначена процесуальна форма проведення службового розслідування з метою встановлення об'єктивної істини факту порушень службової дисципліни з подальшим прийняттям висновку про притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Безпосереднє здійснення службового розслідування з дотриманням процедури його проведення виконує, як ми вже зазначили вище, Управління внутрішнього контролю, яке й відкриває дисциплінарне провадження.

Законодавством визначена процедура здійснення дисциплінарного провадження. Так, стосовно державних службовців Постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1039 визначено порядок здійснення дисциплінарного провадження. Відповідно до п. 2 вказаної Постанови передбачено таку процедуру здійснення дисциплінарного провадження: прийняття рішення про порушення дисциплінарного провадження; формування дисциплінарної комісії та її складу; визначення повноважень дисциплінарної комісії; визначення основних засад роботи дисциплінарної комісії; формування дисциплінарної справи; прийняття рішення за результатами розгляду дисциплінарної справи [10]. Стосовно детективів Національного бюро Інструкцією про порядок проведення службового розслідування стосовно працівників Національного антикорупційного бюро України, затвердженої наказом Директора Національного антикорупційного бюро України від 23.10.2015 № 4, дисциплінарне провадження розпочинається на підставі прийнятого рішення про проведення службового розслідування Директором Національного бюро, що підкріплюється відповідним наказом, який зазначає підставу проведення службового розслідування з особою, уповноваженою на проведення розслідування [8]. Своєю чергою Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України ст. 14 визначає порядок накладання дисциплінарних стягнень [5] та вказує, що Порядок проведення службового розслідування встановлюється міністром внутрішніх справ України. Вказаний Порядок проведення службового розслідування регламентується Наказом МВС України від 07.11.2018 № 893 «Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України» й затверджує Порядок проведення службових розслідувань у Національній поліції України, більш того, відповідно до першого пункту цього порядку зазначено, що він стосується процедури проведення службового розслідування виключно стосовно поліцейського [13]. Отже, на правовому рівні відсутні чітко визначені процесуальні стадії дисциплінарного провадження стосовно детективів та працівників Національного бюро.

Слід зазначити, що й науковці не дотримуються однієї думки щодо кількості та наповненості стадій дисциплінарного провадження. Так, С.С. Алексєєв виділяє три стадії: установлення фактичних обставин справи; вибір та аналіз норм права установлення юридичної основи справи; вирішення справи, виражене в акті застосування права [3, с. 330]. Своєю чергою О.А. Абрамова виділяє такі стадії, як: виявлення дисциплінарного правопорушення й підготовка справи; розгляд справи й накладання стягнення; припинення процесу [1, с. 138]. С.С. Ковальов пропонує чотири стадії, до яких відніс: 1) перевірку даних про дисциплінарний проступок; 2) відкриття дисциплінарного провадження; 3) розгляд дисциплінарної справи; 4) прийняття рішення [6, с. 355].

Беручи до уваги висловлені думки науковців, виділимо стадії дисциплінарного провадження у справах про порушення службової дисципліни детективами Національного бюро та розкриємо відповідні завдання, притаманні процесуальним стадіям, а саме: 1) виникнення юридичного факту, пов'язаного з порушенням службової дисципліни, та відкриття дисциплінарного провадження з визначенням особи, уповноваженої на проведення службового розслідування; 2) формування матеріалів службового розслідування; 3) складання висновку дисциплінарного розслідування з визначенням рекомендованого виду дисциплінарного стягнення.

Почнемо з першої стадії з наданням її характеристики та визначенням завдання: виникнення юридичного факту, пов'язаного з порушенням службової дисципліни, та відкриття дисциплінарного провадження з визначенням особи, уповноваженої на проведення службового розслідування. Як ми вже зазначали вище, відповідно до Інструкції про порядок проведення службового розслідування стосовно працівників Національного антикорупційного бюро України, затвердженої наказом Директора Національного антикорупційного бюро України від 23.10.2015 № 4, дисциплінарне провадження розпочинається на підставі прийнятого рішення про проведення службового розслідування Директором Національного бюро, що підкріплюється відповідним наказом [8].

Встановлення факту, пов'язаного з порушенням службової дисципліни, виражається у певних практичних діях визначеної особи, уповноваженої на проведення службового розслідування, які мають на меті аналіз юридичного факту вчинення дисциплінарного проступку, прийняття об'єктивного та виваженого рішення щодо доцільності притягнення до відповідальності детектива Національного бюро.

Ю.С. Адушкін зазначає, що самі по собі повідомлення суб'єктів (безпосереднього керівника (керівника структурного підрозділу) ще не є підставою для порушення дисциплінарного провадження, а служать лише підставою для обговорення питання про можливість або неможливість порушення провадження. Підставами є виключно фактичні дані, що свідчать про реальну наявність у діях особи ознак дисциплінарного проступку [2, с.109; 6, с. 355].

Отже, завданням першої стадії адміністративного провадження є проведення практичних дій уповноваженою на проведення службового розслідування особою, визначення юридичного факту вчинення дисциплінарного проступку з подальшим прийняттям об'єктивного та виваженого рішення щодо доцільності притягнення до відповідальності детектива Національного бюро.

Невизначеність ситуації або виявлення обставин, які можуть підтвердити, але потребують вивчення, факт вчинення дисциплінарного проступку детективом Національного бюро, веде до настання наступної процесуальної стадії – формування матеріалів службового розслідування.

На підставі аналізу Інструкції про порядок проведення службового розслідування стосовно працівників Національного антикорупційного бюро України для забезпечення повного, всебічного й об'єктивного дослідження обставин подій, що стали підставою для призначення службового розслідування, працівник Управління внутрішнього контролю Національного бюро уповноважений проводити такі дії: виїжджати на місце скоєння дисциплінарного чи іншого проступку, що стало підставою для призначення службового розслідування; викликати осіб, стосовно яких проводиться службове розслідування, а також інших працівників Національного бюро, інших осіб (за їх згодою), які обізнані або мають відношення до обставин, що стали підставою для призначення службового розслідування, й одержувати від них письмове або усне пояснення, а також документи, які стосуються службового розслідування; проводити одночасні опитування осіб, у поясненнях яких про обставини порушення є суттєві розбіжності, про що складається окрема довідка; здійснювати фіксацію технічними засобами за згодою особи, з якою проводиться бесіда, її устних пояснень; ознайомлюватися і вивчати в установленому порядку відповідні документи, що мають відношення до службового розслідування, у разі потреби знімати з них копії і приєднувати до матеріалів службового розслідування; користуватися в установленому порядку обліками та інформаційними базами; залучати в разі потреби відповідних фахівців і отримувати від них консультації, пояснення, роз'яснення з питань, що можуть сприяти проведенню службового розслідування; отримувати та збирати згідно із законодавством України матеріали, що стосуються службового розслідування, у тому числі від інших органів державної влади та місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб; у разі необхідності проведення значного обсягу дій звертатися з рапортом до Директора Національного бюро про продовження строку службового розслідування та (або) додаткове залучення працівників з метою своєчасного його завершення [8].

Слід зазначити, що під час здійснення адміністративного провадження у разі відмови особи під час її опитування щодо з'ясування обставин порушення складається акт про відмову, який

засвідчується підписами не менше двох осіб, однією з яких обов'язково повинна бути особа, яка здійснює службове розслідування. Акт у триденний строк з моменту складання підлягає реєстрації та в обов'язковому порядку долучається до матеріалів службового розслідування. Така норма впливає з п. 8.2. Інструкції про порядок проведення службового розслідування стосовно працівників Національного антикорупційного бюро України.

Вказаний вище акт відмови може надалі вплинути на висновок, що складається за результатами службового розслідування.

Необхідно звернути увагу на те, що працівник Національного бюро, стосовно якого проводиться службове розслідування, користується низкою прав. Так, відповідно до п. 10 Інструкції про порядок проведення службового розслідування стосовно працівників Національного антикорупційного бюро України останній має право: отримувати інформацію про підстави проведення такого розслідування; брати участь у службовому розслідуванні, у тому числі давати усні чи письмові пояснення, робити заяви, в установленому порядку подавати документи, які мають значення для проведення службового розслідування; висловлювати письмові зауваження щодо об'єктивності та повноти проведення службового розслідування, дій або бездіяльності службової особи (осіб), яка (і) його проводить (ять); відмовлятися давати будь-які пояснення щодо себе, членів своєї сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначено законодавством України; за письмовим рапортом ознайомлюватися з висновком службового розслідування, а також з матеріалами, зібраними в процесі його проведення, у частині, яка її стосується, крім випадків, визначених законодавством України [8]. Більш того, п. 7 вказаної Інструкції передбачена можливість працівника, стосовно якого проводиться службове розслідування, навіть під час його відсторонення від служби, сприяти у проведенні службового розслідування.

На нашу думку, право працівника, стосовно якого проводиться службове розслідування: брати участь у службовому розслідуванні, а також його сприяння у проведенні службового розслідування може поставити під питання дотримання об'єктивності та неупередженості під час проведення цього розслідування.

Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України ст. 15 визначає, що у разі порушення дисципліни особами рядового і начальницького складу в період перебування у відрадженні, відпустці, на відпочинку або в період тимчасової непрацездатності начальник органу чи підрозділу у межах відповідної території, де вчинено дисциплінарний проступок, вживає заходів щодо його припинення, збирає первинні матеріали та надсилає їх для розгляду за місцем проходження служби порушника [5].

Необхідно звернути увагу, що в аналізованому нормативно-правовому акті – Інструкції про порядок проведення службового розслідування стосовно працівників Національного бюро, що безпосередньо регламентує порядок розслідування службового порушення працівниками бюро, не враховує факту можливості перебування останнім на лікарняному чи у відрадженні під час проведення цього розслідування. У зв'язку з цим постає необхідність у приведенні норм локального акта у відповідність до основного, доповнивши пункт 5 абзацом третім:

У разі порушення дисципліни працівниками Національного антикорупційного бюро України начальницького складу в період перебування у відрадженні, відпустці, на відпочинку або в період тимчасової непрацездатності начальник територіального органу чи підрозділу, де вчинено дисциплінарний проступок, вживає заходів щодо його припинення, збирання первинних матеріалів та надсилає їх для розгляду в Управлінні внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України за територіальним місцем роботи порушника.

Виходячи з викладеного вище, до завдань стадії формування матеріалів службового розслідування слід віднести: забезпечення повного, всебічного й об'єктивного дослідження обставин подій, що стали підставою для призначення службового розслідування, вдаючись до процесуальних дій, визначених чинним законодавством, з метою встановлення та підтвердження фактів скоєння дисциплінарного проступку.

Після повного, всебічного й об'єктивного дослідження та вивчення всіх матеріалів, доказів і фактів, які стали відомі у ході проведення службового розслідування, з дотриманням вимог чинного законодавства складається висновок за результатами розслідування.

Відповідно до п. 9 Інструкції про порядок проведення службового розслідування стосовно працівників Національного антикорупційного бюро України у висновку за результатами службового розслідування, який погоджується Керівником Управління та затверджується Директором Національного бюро, мають зазначатися: особи, які проводили службове розслідування; посада, прізвище, ім'я та по батькові, рік народження, освіта, стаж державної служби особи,

стосовно якої проводиться службове розслідування; факти і суть подій, які стали підставою для проведення службового розслідування; факти, які стали відомі у ході проведення службового розслідування; документи та обставини, які підтверджують чи спростовують зазначені факти і події та можуть свідчити про наявність або відсутність у діях працівника правопорушення або дисциплінарного проступку; заяви, клопотання, пояснення, а також зауваження працівника, стосовно якого вирішується питання про притягнення до відповідальності; посилання на вимоги нормативних документів, порушених працівником Національного бюро; причини та умови, що призвели до вчинення дисциплінарного проступку; обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність особи, стосовно якої проводиться службове розслідування; висновки щодо необхідності розгляду результатів службового розслідування Дисциплінарною комісією Національного бюро або вжиття інших заходів; інші відомості, необхідні для прийняття рішення за результатом розгляду матеріалів службового розслідування [8]. У разі встановлення в ході службового розслідування в діях працівника Національного бюро дисциплінарного проступку висновок та матеріали службового розслідування протягом трьох діб з дня його затвердження передаються Дисциплінарній комісії Національного бюро [8]. Вказана комісія утворюється відповідно до рішення Директора Національного бюро [11].

Саме Дисциплінарна комісія Національного бюро на підставі службового розслідування, яке проводилося працівником внутрішнього контролю Національного бюро, складає висновок про наявність чи відсутність у діях працівника дисциплінарного проступку та підстав для його притягнення до дисциплінарної відповідальності з визначенням рекомендованого виду дисциплінарного стягнення. При цьому враховуються конституційні норми (ст. 61) про неможливість притягнення особи двічі до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення.

На підставі висновку Дисциплінарної комісії Директор Національного бюро приймає рішення про застосування дисциплінарного стягнення стосовно порушника дисципліни.

Службове розслідування стосовно працівника Національного бюро має бути завершено протягом одного місяця з дня його призначення, що визначає п. 5 вказаної Інструкції. Цей строк може бути продовжено до одного місяця на підставі вмотивованого рапорту на ім'я Директора Національного бюро. Такий саме строк визначає ст. 16 Дисциплінарного статуту органів внутрішніх справ України.

Отже, до завдання третьої стадії адміністративного провадження можна віднести: розгляд зібраних матеріалів, доказів і фактів, які стали відомі у ході проведення службового розслідування, з дотриманням вимог чинного законодавства для встановлення наявності/відсутності підстав для притягнення працівника Національного бюро до дисциплінарної відповідальності з визначенням рекомендованого виду дисциплінарного стягнення.

Виходячи з проведеного аналізу стадій адміністративного провадження, слід виділити загальне завдання провадження – проведення процесуальних дій та розгляд конкретного дисциплінарного проступку для встановлення наявності/відсутності підстав для притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності.

Висновки. Виділено стадії дисциплінарного провадження у справах про порушення службової дисципліни детективами НАБУ та розкрито відповідні завдання, притаманні цим стадіям: 1) виникнення юридичного факту, пов'язаного з порушенням службової дисципліни, та відкриття дисциплінарного провадження з визначенням особи, уповноваженої на проведення службового розслідування; 2) формування матеріалів службового розслідування; 3) складання висновку дисциплінарного розслідування з визначенням рекомендованого виду дисциплінарного стягнення.

Загальним завданням дисциплінарного провадження виділено проведення процесуальних дій та розгляд конкретного дисциплінарного проступку для встановлення наявності/відсутності підстав для притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Абрамова А.А. Дисципліна труда в СССР: правовые вопросы. Москва : Юрид. лит., 1969. 176 с.
2. Адушкин Ю.С. Дисциплінарное производство в СССР. Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1986. 128 с.
3. Алексеев С.С. Общая теория права : учебник в 2-х т. Т. 2. Москва : Юрид. лит., 1982. 360 с.
4. Богущкий В.В., Мартиновський В.В. Провадження у справах про адміністративні правопорушення : навчальний посібник. Харків : ФІНН, 2009. 176 с.

5. Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ : Закон України від 22 лютого 2006 року № 3460-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-15#n47>.
6. Ковальов С.С. Поняття та особливості дисциплінарного провадження: принципи, суб'єкти, стадії. *Форум права*. 2012. № 2. С. 352–357.
7. Никифоров О.В. Дисциплинарная ответственность сотрудников органов внутренних дел : дис. ... кандидата юрид. наук. Омск, 1998. 202 с.
8. Про затвердження Інструкції про порядок проведення службового розслідування стосовно працівників Національного антикорупційного бюро України : Наказ Національного антикорупційного бюро України від 23 жовтня 2015 року № 4. URL: https://nabu.gov.ua/sites/default/files/page_uploads/23.10/sluzhbovirozsliduvannya.pdf.
9. Про затвердження Положення про Управління внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України : Наказ Директора Національного антикорупційного бюро України від 29.11.2019 № 142. URL: https://nabu.gov.ua/sites/default/files/page_uploads/02.12/nakaz_uvkc.pdf.
10. Про затвердження Порядку здійснення дисциплінарного провадження : Постанова Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1039. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-2019-%D0%BF#n8>.
11. Про затвердження складу та Положення про Дисциплінарну комісію Національного антикорупційного бюро України : Наказ Національного антикорупційного бюро України від 14 липня 2020 року № 77. URL: https://nabu.gov.ua/sites/default/files/page_uploads/15.07/nakaz_ostatochnyy.pdf
12. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. Дата оновлення 16.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.
13. Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України : Наказ МВС України від 07.11.2018 № 893. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1355-18#n10>.

УДК 351.741:343.1

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2021.1.19>

СМИЧОК Є.М.

ДИНАМІЧНІСТЬ РОЗВИТКУ СУДОВИХ ДОКТРИН У ВИРІШЕННІ ПОДАТКОВИХ СПОРІВ

THE DYNAMISM OF JUDICIAL DOCTRINES IN RESOLVING TAX DISPUTES

Статтю присвячено комплексному дослідженню особливостей розвитку судових доктрин у разі вирішення податкових спорів. Динамічність такого розвитку пов'язана з декількома підставами. По-перше, це швидкий розвиток суспільних відносин, який призводить до необхідності тлумачення норми під іншим ракурсом, ніж було раніше. По-друге, це помилки або неузгодженість у частині застосування норм права органами судової влади. Автор наголошує, що дієвим механізмом подолання зазначених негативних правових явищ слід вважати застосування судами процесуальної можливості відходу від висновків щодо застосування норм права у подібних правовідносинах, викладених у раніше поставлених рішеннях.

Однак слід пам'ятати, що відхід від усталеного висновку не повинен відбуватися свавільним шляхом. Верховний Суд повинен у конкретному судовому рішенні